

Leeftijdsopbouw bevolking volgende eeuw gelijkmatiger

Veelstemmig grijs

In 1950 had de leeftijdsopbouw nog de vorm van een piramide: een brede basis (veel jongeren) en een smalle top (weinig ouderen). Halverwege de volgende eeuw zal de leeftijdsopbouw naar verwachting een veel gelijkmatiger beeld vertonen. De verschillende leeftijdsgroepen zullen dan maar weinig in omvang van elkaar verschillen.

Vergrijzing is een onvermijdelijk gevolg van de teruggang van de bevolkingsgroei. Door de daling van de geboortecijfers neemt het aandeel van de jongeren af. Tegelijk stijgt het aandeel van de ouderen door de toename van de levensverwachting.

Afname van de bevolkingsgroei en vergrijzing zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Een einde van de bevolkingsgroei kan onder normale omstandigheden alleen worden bereikt door een daling van de geboorte of de immigratie. In beide gevallen is vergrijzing het gevolg.

Oude bevolking

Op dit moment vormen de 65-plussers ruim 13 procent van de bevolking. Tot 2010 zal dit percentage nog niet zo sterk stijgen, maar daarna zal zich een sterke toename voordoen. Na 2010 passeert immers de naoorlogse geboortegolfgeneratie de leeftijd van 65 jaar. Rond 2040 zal 23 procent van de bevolking 65 jaar of ouder zijn. Daarna zal het percentage ouderen hoog blijven. De bevolkingsomvang zal rond die tijd stabiliseren en er komt een nieuw evenwicht tot stand. Er is dan sprake van een stabiele, maar relatief oude bevolking. Althans ouder dan nu. Een groter aantal ouderen brengt hogere kosten voor zorg en pensioenen met zich mee. Dit betekent dat het aandeel van het nationaal inkomen dat zal moeten worden besteed aan uitkeringen en voorzieningen voor ouderen structureel op een hoger niveau zal liggen dan nu. Terwijl veranderingen in het percentage 65-plussers belangrijk zijn voor de kosten van pensioenen, is voor de toekomstige ontwikkeling van de vraag naar zorg vooral de ontwikkeling van het aantal 75-plussers van belang. Op dit moment wonen in Nederland 900 duizend personen van 75 jaar of ouder. Rond 2050 zullen er 2,1 miljoen men-

sen van 75 jaar of ouder zijn. Op grond hiervan valt een aanzienlijke stijging van de kosten van de gezondheidszorg te verwachten.

Beroepsbevolking vergrijs

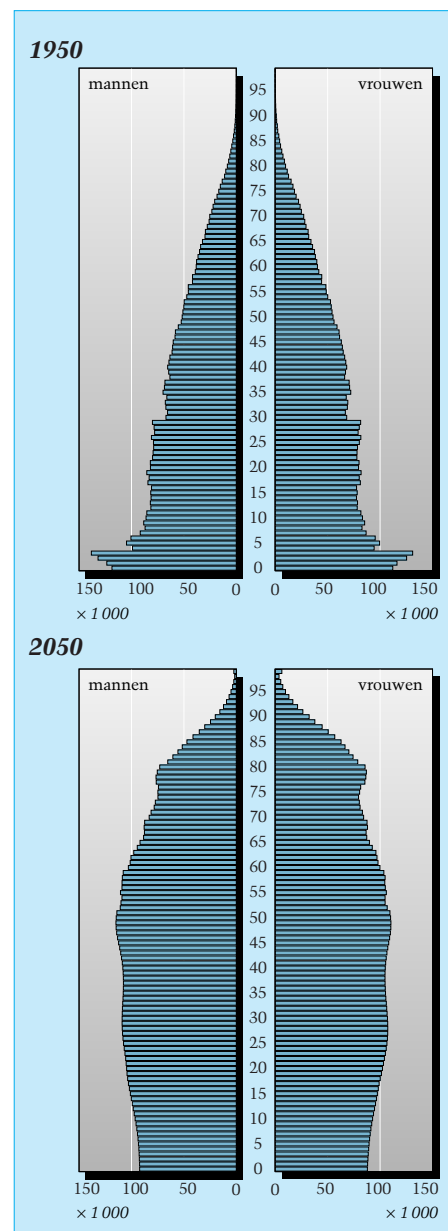
De afgelopen decennia is de omvang van de beroepsbevolking (20 tot 64 jaar) sterk gegroeid. In combinatie met de stijging van de arbeidsparticipatie van vrouwen heeft dit tot een sterke toename van het arbeidsaanbod geleid. Mede hierdoor bleef het aantal niet-actieven in Nederland vrij hoog, ondanks de groei van de werkgelegenheid. De groei van het aantal 20-64-jarigen zal de komende jaren afzwakken. Rond 2010 komt aan deze groei een einde. Het aandeel 50-plussers binnen de groep 20- tot 64-jarigen is de laatste jaren sterk toegenomen. Deze stijging zal nog zeker 20 jaar doorgaan. Dit betekent dat de beroepsbevolking zal vergrijzen.

Remmend effect

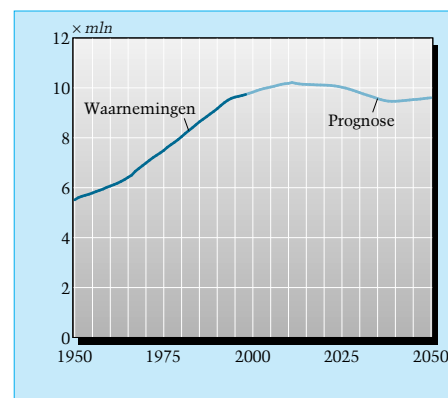
Als de arbeidsparticipatie niet toeneemt, betekent deze demografische ontwikkeling dat de ontwikkeling van de beroepsbevolking stagneert. Als de groei van de productiviteit niet omhoog gaat, zal dit een remmend effect hebben op de economische groei. Komende regeringen zullen te maken krijgen met mogelijke tekorten aan arbeidskrachten. De oplossing hiervan kan worden gezocht in een toename van de arbeidsparticipatie, bijvoorbeeld van ouderen, vrouwen en allochtonen. Een andere mogelijkheid zou zijn om de arbeidsmigratie te stimuleren. Ook een toename van de productiviteit door technologische innovaties en een stijging van het opleidingsniveau zijn oplossingen om de druk op de arbeidsmarkt wat te verminderen. ▶

Joop de Beer

Leeftijdsopbouw

Personen van 20-64 jaar

65-plussers per gemeente, 1999

